

Voorwoord

In deze laatste nieuwsbrief blikken we met een goed gevoel, juist ook vanwege de positieve reacties, terug op de opleidersdag van 7 juni. Een dag die qua opzet en inhoud anders was dan gebruikelijk. In plaats dat er in verschillende workshops uiteen kon worden gegaan, had deze opleidersdag een speciaal thema: "Onderwijskansen voor kinderen met leer- en ontwikkelingsachterstanden vanwege Corona". Drie lectoren die verbonden zijn aan Saxion, Cathy van Tuijl, Patrick Sins en Symen van der Zee gaven vanuit hun eigen expertise hun visie op het probleem van de achterstanden. Na drie introducties was er een online-ontmoeting met de lectoren om het onderwerp verder te verkennen en eventueel een basis te leggen voor een onderzoeksthema voor het leerteam of PLG binnen de eigen school en/of stichting. De bijbehorende presentaties worden bij deze nieuwsbrief verstuurd.

Tot slot nog een enorm compliment voor jouw inzet en betrokkenheid. Het werd ons dit jaar niet makkelijk gemaakt. We hadden o.a. te kampen met Corona, lockdown, online onderwijs, bubbles op school, beslisbomen, PCR testen, sneltesten en NPO gelden, maar we hebben met elkaar het opleiden in de school toch zo goed mogelijk neergezet en onze studenten een fijne leerzame leerwerkplek geboden. We willen je hiervoor heel hartelijk bedanken en je een hele mooie, welverdiende vakantie toewensen!

Het programmateam,

Thécla van Leusden
Ineke Schoemaker
Wim Vermeulen
Feio Wanschers

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Voortgang ontwikkeling nieuwe curriculum voltijd	1
Presentatie Maatwerk in brede zin	2
Presentatie Zelfsturend Leren kun je niet zelfsturend Leren	3
Presentatie Talentvol tutorschap	3
"Versneld voor de klas"	4
Agenda en mededelingen	5
Onderwijsontwikkeling in leerteams	5

Voortgang ontwikkeling nieuwe curriculum voltijd

Door Paul Hilferink, teamleider voltijd

Fase 3, de uitwerking van leereenheden is gestart.
Dit is in het kort de stand van zaken:

- Doelen en leerlijnen vaststellen voor de zomer, uitwerken na de zomer
- Drie lijnen: praktijk-kernpraktijken-theorie
- Bij iedere werkgroep zit minimaal 1 werkveldvertegenwoordiger
- Semester rationale (thema's) jaar 1 vastgesteld
- Kernpraktijk 1 kennismaken met lesgeven (de spanning leren kennen tussen leerkracht gestuurd vs. leerling gestuurd lesgeven)
- Kernpraktijk 2 selecteren van de leerstof (de spanning leren kennen tussen aansluiten bij de leefwereld en inleiden in nieuwe stof)
- Kernpraktijk: dagdeel tijdens WPL en dagdeel bij Saxion
- Stagedagen vanaf 2022-2023 voor alle studenten voltijd op maandag en dinsdag

Op de opleidersdag na de zomer worden de ideeën rondom de kernpraktijken voorgelegd.

Voor vragen of opmerking kun je terecht bij de projectleiders Elsbeth Ruitkamp of Paul Hilferink:

e.h.ruitkamp@saxion.nl

p.g.m.hilferink@saxion.nl

Presentatie Maatwerk in brede zin

Door **Cathy van Tuijl**

Lector Gedrag- en Leerproblemen

In de presentatie zijn verschillende overwegingen aan bod gekomen die scholen kunnen hebben bij de keuze van hun interventie. Daarbij is een aandachtspunt begrijpend lezen vanwege de laaggeletterdheid landelijk en in de regio.

Een goede analyse van het cognitieve leerverlies, naar vak, groep en sociaaleconomische status is een belangrijk begin. Het grootste leerverlies ligt bij begrijpend lezen en dat geldt ongeacht opleidingsniveau van de ouders. Daarnaast zijn er effecten van de lockdowns op sociaal-emotioneel functioneren en executieve functies: die zijn moeilijk te meten maar zijn ze wel in beeld?

De interventies verschillen in effectiviteit en de mate waarin ervaren leerkrachten daarin een rol spelen. Het is tevens de vraag of interventies gericht

zijn op het repareren van het leerverlies of dat het onderwijs met de interventies in ruimere zin gerenoveerd wordt, zoals doorbreken van het leerstofklassensysteem. De keuze van interventies wordt naast leerverlies (wat hebben onze leerlingen nodig?) ook gestuurd door een ambitie, visie en missie: het is belangrijk stil te staan hoe die zich verhouden tot de keuze voor interventies. Interventiekeuze wordt ook beïnvloed door de vraag of we de trend van afnemende taal- en rekenprestaties willen keren. En ook wat de draagkracht van het personeel is. Tot slot kan naast de interventies het normale onderwijs geoptimaliseerd worden, met name op de educatieve proceskwaliteit (taalverrijking, leren redenen, inhoudelijke feedback).

In de nabespreking zijn drie thema's aan bod gekomen die wellicht uitwerking in een leerteam vragen.

1. Eerst is stilgestaan bij de vraag hoe het begrijpend lezen te optimaliseren (close reading, leesstrategieën, kennis van de wereld) en hoe de testresultaten op dit vlak te analyseren. Aangezien het leerverlies op dit vak groot is, dit een complex vak is en bovendien essentieel is voor het leren in het algemeen is dit een belangrijk onderwerp. Ook vanuit het oogpunt van het bestrijden van laaggeletterdheid is dit een belangrijk thema.
2. Als tweede is aandacht besteed aan de ontwikkeling van kinderen in de onderbouw: zij hebben veel activiteiten als voorlezen gemist. Hoewel de achterstanden minder goed meetbaar zijn dan bij oudere kinderen melden deelnemers dat die achterstanden in de onderbouw zichtbaar worden en die lange termijn consequenties hebben. Uit het gesprek wordt duidelijk dat er afgelopen jaar kleuters zijn ingestroomd met achterstand in basale zaken zoals zindelijkheid, aandacht, zich aanpassen aan een groep.

3. Het gesprek kwam op analyse en evaluatie van testresultaten: hoe kunnen we stagiaires en leerkrachten daarbij ondersteunen? Een mooi idee is leerteams van ib-ers, leerkracht(en) en studenten te vormen om de analyse en evaluatie van opbrengsten beter in de vingers te krijgen.

Een slotopmerking is: Wat is goed voor onze leerlingen? Die vraag moet centraal blijven staan. Mocht je mogelijkheden zien om de lector actief te betrekken bij je plannen voor het onderwijs op jouw school of stichting, neem dan contact op met Cathy.

Presentatie Zelfsturend leren kun je niet zelfsturend leren

Door Patrick Sins

Lector Vernieuwingsonderwijs

Zelfsturend leren is cruciaal voor het leren van leerlingen. Het gaat erom dat ze hun leerproces met motivatie leren plannen, monitoren en evalueren. Interventies om het zelfsturend leren van leerlingen te bevorderen hebben een groot effect - iets dat wordt onderkend door het Nationaal Programma Onderwijs. Verschillende studies tonen echter aan dat zelfsturend leren in het basisonderwijs nauwelijks op gang komt. Observatiestudies laten zien dat leraren er vaak niet in slagen hun leerlingen strategieën voor zelfsturend leren aan te leren. Vanuit dit knelpunt heeft het lectoraat Vernieuwingsonderwijs in samenwerking met acht vernieuwingscholen de professionaliseringsaanpak iSELF ontwikkeld waarin leraren effectief leren omgaan met kennis over zelfsturend leren en waarbij strategieën worden aangereikt en geoefend om zelfsturend leren in de eigen onderwijspraktijk te integreren. Tijdens de opleidersdag werd getoond hoe je met iSELF aan de slag kunt om zelfsturend leren in je eigen les te bevorderen.

Via [deze link](#) kun je de Prezi van Patrick Sins terugkijken.

Een deel van het verhaal is ook te lezen via [deze link](#).

Presentatie Talentvol tutorschap

Door Symen van der Zee

Lector Wetenschap en Techniek

Door de schoolsluiting is er sprake van leerverlies, met name voor leerlingen met een lage sociaaleconomische status en leerlingen met een niet-westerse migratie-achtergrond op de gebieden taal en rekenen. Eén van de effectief bewezen aanpakken voor het reduceren van leerverlies is tutoring. Een goed tutorprogramma kan gemiddeld vijf maanden extra leergroei opleveren wanneer leerlingen een halfjaar tot een jaar intensieve begeleiding krijgen (Nickow, Oreopoulos, & Quan, 2020). Tijdens de presentatie lichtte Symen toe wat het programma Talentvol Tutorschap inhoudt dat hij samen met taal- en rekenspecialisten aan het ontwikkelen is. Daarnaast ging hij in op het vormen van een studiegroep 'Effectief omgaan met leerverlies'.

Terugblik op de sessie

Tijdens de vervolgsessie ontstond een levendig en boeiend gesprek over de inzet van tutoring in het onderwijs en de meerwaarde ervan. Ervaringen werden gedeeld over huidige manieren van werken met tutoring en ook over de inzet van tutoring in verschillende onderwijssystemen (bijv. Montessori-onderwijs). Deze ervaringen werden aangevuld door kennis vanuit onderzoek en zo ontstond een leerzame uitwisseling waarin praktijk en wetenschap elkaar aanvulden. Aan het eind van de sessie werd kort benoemd dat dit ook precies de bedoeling is van de te vormen Teacher Study Group volgend jaar. Een minuut na de sessie hadden de eerste vier mensen zich al per mail hiervoor aangemeld. Mocht je ook mee willen doen, laat het dan spoedig weten. Bij voldoende aanmeldingen wordt er na de zomer een start mee gemaakt.

“Versneld voor de klas”

Zijn jullie op zoek naar leerkrachten-in-opleiding die prima inzetbaar zijn bij de aanpak van Corona-achterstanden op je school? En kun je die niet vinden? Dan biedt de regeling “Versneld voor de klas” mogelijk een oplossing.

Als schoolopleider heb je het vast weleens meegemaakt: een eerstejaars deeltijdstudent uit de 2-jarige route die het zo goed doet voor de groep, dat je denkt: die zouden we moeten houden! Wel, dat kan door gebruik te maken van deze regeling.

Wat houdt de regeling in?

“Versneld voor de klas” of de zogenaamde “Mijlpalenregeling” biedt de mogelijkheid aan deeltijdstudenten, die minimaal een afgeronde HBO

als vooropleiding hebben, om na het eerste studiejaar aangesteld te worden als (onbevoegd) leerkracht. De stage van het tweede jaar wordt dan vervangen door een tijdelijke arbeidsovereenkomst van tenminste 0,4 fte.

Meestal wordt deze student/leerkracht benoemd als leerkracht L10 en ook als zodanig ingeschaald, maar dit is aan de werkgever. De begeleiding van de student/leerkracht vindt plaats binnen de structuur van Opleiden-in-de-School voorzover het een Stedendriehoek-opleidingsschool betreft. De student rondt de pabo-opleiding in maximaal 2 jaar af.

Niet voor niets wordt ook gesproken over een ‘mijlpalenregeling’. De mijlpaal die studenten moeten hebben behaald om in aanmerking te komen voor dit traject is: 52 studiepunten, de Wiscat en WPL-fase A en B.

Als een student wordt aangesteld in het kader van deze regeling wordt er door de drie betrokken partijen, te weten de student, de werkgever en de pabo een tripartiete overeenkomst opgesteld en getekend.

Er zijn studenten die de mijlpaal hebben behaald en zelf actief solliciteren naar een baan als onbevoegd leerkracht. Het gebeurt echter vaker dat een student die in het eerste studiejaar zo goed is bevallen dat hem/haar een baan wordt aangeboden.

Als de student en de werkgever tot overeenstemming zijn gekomen, moet contact worden opgenomen met Gerry Oldegbars (g.g.oldegbars@saxion.nl) die de tripartiete-overeenkomst zal opstellen.

We zien deze regeling niet alleen als een bijdrage aan het verkleinen van het lerarentekort, maar vooral ook als een mogelijkheid voor deeltijdstudenten om zich volledig te kunnen richten op het leren in en van de onderwijspraktijk.

Agenda en mededelingen:

- Aanmeldingen nieuwe studiejaar op 28 juni:

Deeltijd: 35 tweejarige route
68 reguliere route
Voltijd: 108
- In augustus zullen 11 voltijd studenten starten met de liostage. De lio prognose voor februari 2022 ligt tussen de 50 en 60 studenten.
- Contactgegevens lectoren:

dr. Cathy van Tuijl: c.vantuijl@saxion.nl
dr. Patrick Sins: p.h.m.sins@saxion.nl
dr. Symen van der Zee: s.vanderzee@saxion.nl
- Opleidersdagen:
Ma 27 september (ONLINE)
Ma 24 januari 2022
Ma 11 april 2022
Ma 20 juni 2022

Onderwijsontwikkeling In leerteams

Bij deze nieuwsbrief wordt een informatiebrochure over het werken in leerteams toegevoegd - zie bijlage. Alle bestaande informatie over dit onderwerp is bij elkaar gezet, aangevuld met een aantal actuele onderzoeksthema's die op de laatste opleidersdag zijn besproken. We hopen dat deze brochure bijdraagt aan een goede start van de leerteams in het nieuwe cursusjaar!